

Правен бюлетин

Брой 105, 1 – 15 ноември 2022 г.

Теми в броя:

Акцент

Енергията от възобновяеми източници в морските пространства – законодателство и перспективи

Приети актове

Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Република България

Стратегия за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2022 – 2027 г.

Проекти на нормативни актове

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници

Проект за Закон за допълнение на Закона за електронната търговия

Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Е-РД-04-3 от 4 май 2016 г. за допустимите мерки за енергийни спестявания

Проект за Закон за представителните искиове за защита на колективните интереси на потребителите

Предложение за регламент относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор

Законодателна резолюция на Европейския парламент относно предложението за директива относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност

Европейският парламент прие проекта на директивата относно отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта

Предложение за регламент в отрасъла на краткосрочното настаняване под наем

Практика

Решение на ВКС относно давността при вземане за неустойка

Решение на ВКС относно възможността за отлагане на изплащането на дивидент

Други обнародвани нормативни актове

Календар

Акцент

Енергията от възобновяеми източници в морските пространства – законодателство и перспективи

България е единствената държава – членка на Европейския съюз с излаз на море, която все още не е започнала да развива производството на възобновяема енергия в морските си територии. Техническият потенциал за вятърна енергия в морските пространства на страната възлиза на 116 ГВт¹.

Липсата на регулаторна рамка за офшорна вятърна енергия до момента беше пречка за развитието на такъв сектор, която е на път да бъде преодоляна.

На 20 октомври 2022 г. в Народното събрание („НС“) бяха внесени два идентични проекта (от различни групи народни представители) на Закон за енергията от възобновяеми източници в морските пространства („ЗЕВИМП“). Те съдържат уредба на планирането, изграждането, експлоатацията и премахването в края на полезния им живот на електроенергийни централи в морските пространства на България, като целта е да се отключи потенциалът на местно производство и потребление на нисковъглеродна енергия в голям мащаб. Това, от една страна, е важно с оглед геополитическите рискове за националната енергийна сигурност, а от друга – кореспондира с поетите ангажименти на България за опазване на климата.

На какъв етап са законопроектите?

На своето редовно заседание, проведено на 3 ноември 2022 г., Комисията по енергетика към НС (водеща) прие на първо гласуване двата законопроекта. Те са включени в дневния ред на Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление към НС (участваща) за заседанието ѝ на 16.11.2022 г.

По проектите в НС са постъпили становища от министерства и различни организации. В едно от тях се обсъждат екологични съображения за вреди, които

съоръженията биха могли да нанесат на биоразнообразието, риболовната дейност и т.н. В други се изтъква като по-подходящо уредбата да се помести в съществуващия Закон за енергията от възобновяеми източници, вместо в изцяло нов закон.

Предстои гласуване на проектите на първо четене в НС в близките дни, според проекто-програмата за работа на НС за 16.11.2022 г. – 18.11.2022 г.

Какво предвижда новото законодателство?

ЗЕВИМП предвижда създаването на Междуведомствен експертен съвет за развитие на офшорната вятърна енергия („МЕСРОВЕ“) - постоянен консултативен орган към Министерския съвет („МС“), който ще координира процеса на планиране, изграждане и експлоатация на вятърните електроцентрали в морските пространства.

МЕСРОВЕ изготвя План за развитие на енергийни мощности в морето („Планът“), с който се обособяват **приоритетни зони** за изграждане и експлоатиране на вятърни електроцентрали в морските пространства. Планът ще се одобрява с решение на МС и ще подлежи на преразглеждане на всеки 3 години, а извън срока – само при настъпване на съществени промени в обществено-икономическите условия, при които е бил одобрен.

Планът определя пространственото и времевото разпределение на дейностите по изграждане и експлоатиране на вятърни електроцентрали в морските води – те следва да са така определени, че да бъдат открити концесионни процедури за вятърни електроцентрали с мощност не по-малко от 1 ГВт до 2027 г. и за не по-малко от нови 2 ГВт за периода от 2027 г. до 2030 г. Разпоредбите в Плана следва да гарантират постоянно увеличение на инсталираните мощности.

ЗЕВИМП предвижда да се извърши **предварително проучване на приоритетните зони** от МЕСРОВЕ, чиято цел, от една страна, е да се определи пригодността на зоните за развитие на вятърни електроцентрали, а от

¹ Трифонова, М., и Владимирев, М., Офшорна вятърна енергия в България: Оценка на крайбрежния потенциал на 2

друга – да се предостави информация на участниците в бъдещите концесионни процедури, която да е достатъчна за подготовка на конкурентни оферти. Проучванията включват редица аспекти, сред които оценка за наличния и прогнозния потенциал на вятърния ресурс в зоната; изследвания на морската среда, необходими за проучване на въздействието върху околната среда и др.

ЗЕВИМП предвижда **два подхода**, съответно приложими за „приоритетните“ и „неприоритетните“ зони:

1) За изграждане и експлоатация на вятърна електроцентрала в **приоритетна зона** (т.е. в обещаваща зона, която е определена в Плана като „приоритетна“) ще се провежда процедура за **предоставяне на концесия**. Тя се открива по инициатива на МЕСРОВЕ или на заинтересован икономически оператор чрез подаване на заявление до МЕСРОВЕ (при определени условия).

Операторите ще се допускат до участие, ако отговарят на съответните критерии (финансови, икономически и технически).

При откриване на концесията МЕСРОВЕ посочва в документацията за концесията стойността на направените предварителни проучвания.

Спечелилият оператор, на когото е възложено да изгради и експлоатира вятърна електроцентрала в морските пространства, възстановява на МЕСРОВЕ стойността на направените проучвания за съответната зона.

С него се сключват концесионен договор, договор за разлика и предварителен договор за присъединяване.

2) За **неприоритетни зони** се предоставя **разрешение за проучвания** относно потенциала на възможността за изграждане на вятърна електроцентрала в морски пространства.

Разрешението за проучвания се предоставя за срок до 3 години (с възможност за еднократно удължаване до една година) и за територия не по-голяма от 200 кв.м. То дава право на титуляра да извърши всички необходими предпроектни проучвания, за да оцени потенциала и възможността за изграждане и експлоатация на вятърна електроцентрала в предоставената площ; да разполага временни съоръжения за изпълнение на дейностите; да заяви в срока на разрешението положителна оценка на потенциала за производство на електрическа енергия; **да получи по право концесия за изграждане и експлоатация** на вятърна електроцентрала в морските пространства, съгласно условията на ЗЕВИМП.

Разрешението за проучвания се предоставя с решение на МЕСРОВЕ след одобрение на МС. Процедурата се открива по заявление от заинтересован икономически оператор. Ако се прецени, че отговаря на изискванията (вкл. условия към оператора), МЕСРОВЕ публикува на официалната интернет страница на МС **обявление за заявен интерес** за предоставяне на разрешение за проучвания в неприоритетна зона. В срок от един месец заинтересовани икономически оператори могат да подадат заявление за участие в **състезателна процедура** за обявената площ, последвано от обвързващи оферти, които ще бъдат оценявани от МЕСРОВЕ.

В обобщение, за неприоритетните зони се предвижда „воден от инвеститора“ процес, при който те могат да бъдат допълнително проучени от инвеститора за негова сметка.

Перспективи

В края на 2020 г. Черно море е определено от Европейската комисия (ЕК)² като зона със значим потенциал – изтъква се, че то има добър природен потенциал за енергия от ветроенергийни паркове в

² Европейска комисия, Стратегия на ЕС за използване на потенциала на енергията от възобновяеми източници в морето за неутрално по отношение на климата бъдеще

морето (както прикрепени към дъното, така и плаващи).

В плана REPowerEU³, представен от ЕК в отговор на войната в Украйна, ЕК предлага целта в Директивата за енергията от възобновяеми източници да бъде увеличена на 45 % до 2030 г. По отношение вятърната енергия и по-специално офшорната, ЕК посочва, че тя „представлява значителна бъдеща възможност: ресурсите са стабилни и в изобилие, а общественото одобрение е по-голямо. Европа е световен лидер в областта на ветроенергийните паркове в морето.“ Амбициите, заложи в плана REPowerEU, са за бързо разгръщане на вятърната енергия.

Приемането на законодателна рамка за офшорна вятърна енергия ще отключи потенциала на този сектор в България, което ще спомогне за привличането на дългосрочни инвестиции и изпълнение на ангажиментите на страната във връзка с постигането на европейските климатични цели. Предстои да видим в какъв финален вид законодателството ще бъде прието и как то ще бъде приложено, за което ще продължим да Ви информираме.

Автор:

Ирена Колева
Старши адвокат
ikoleva@deloittece.com

Приети актове

Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Република България

Дългосрочната стратегия за смекчаване изменението на климата до 2050 г. на Република България е приета с Решение № 809 на Министерския съвет („МС“) от 21.10.2022 г. и е публикувана на интернет страницата

на МС на 4.11.2022 г. в раздел Стратегически документи. Тя представя българската визия и приоритети по отношение на нисковъглеродната икономика и постигането на климатична неутралност до 2050 г., в контекста на целите на Европейския съюз в областта на климата, закрепени в Регламента за Европейски закон за климата. Националната стратегия и Планът за действие към нея поставят акцент върху необходимостта от предприемане на действия за адаптация към изменението на климата, както за цялата икономиката, така и на секторно ниво, за разлика от политиките, изготвени до досега, които са засягали основно определянето и прилагането на мерки за смекчаване на последиците от изменението на климата, а не адаптирането към него.

Включените в Националната стратегия сектори са: „Селско стопанство“, „Биологично разнообразие и екосистеми“, „Енергетика“, „Гори“, „Човешко здраве“, „Транспорт“, „Туризм“, „Градска среда“ и „Води“. Освен общи стратегически цели за адаптация към изменението на климата за страната, изготвен е също и пакет от стратегически и оперативни цели за всеки сектор, за да се отговори на специфичните им нужди от адаптиране.

Стратегия за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2022 – 2027 г.

Стратегията за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2022 – 2027 г. („Стратегията“) е приета с Решение № 832 на Министерския съвет (МС) от 26.10.2022 г. и е публикувана на интернет страницата на МС на 4.11.2022 г. в раздел Стратегически документи. Тя се определя като първата и важна стъпка на страната в посока преход към кръгова и нисковъглеродна икономика. Стратегията е съобразена и с пакета от мерки на Европейската комисия за постигане на неутралитет по отношение на климата, където преминаването към кръгова икономика е един от акцентите.

Кръговата икономика представлява модел, целящ удължаване жизнения цикъл на продуктите и намаляване образуването на отпадъци и замърсяване, което от своя страна да допринесе за възстановяването на природните системи.

³ Европейска комисия, План REPowerEU, COM(2022) 230

Според Стратегията, преминаването към кръгова икономика налага възприемането на по-устойчиви бизнес модели, които държат сметка за дизайна и проектирането на продуктите, така че да се гарантира тяхната оптимална употреба, вкл. чрез рециклиране, повторна употреба и т.н. Същевременно, акцентира се и върху необходимостта от ангажираност на потребителите за устойчиво и ефективно използване на продуктите, разделното събиране на отпадъци и др. На последно място, успешният преход към кръгова икономика ще зависи и от въвеждане на подобрения в процеса по управление на отпадъци в страната.

В този контекст, Стратегията формулира три стратегически цели, както и мерки за тяхното постигане, което следва да гарантира прехода към кръгова и конкурентноспособна икономика в България.

Проекти на нормативни актове

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници

- На 11.11.2022г. Министерството на енергетиката предложи за обществено обсъждане промени в Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ). С част от промените се транспонират изискванията на Директива ЕС 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, а други са свързани с изпълнение на реформи по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (ПВУ).

В законопроекта се регламентират правомощия на редица органи, както и функции на общините:

- Допълнени са правомощията на министъра на околната среда и водите, който разработва и прилага механизъм за надеждно и независимо одитиране на подаваната от икономическите оператори информация относно изпълнението на изискванията за устойчивост на биогоривата и течните горива от биомаса. Съгласно предлаганите промени министърът на околната среда и водите следва да организира подаването на информация за сделките и критериите за устойчивост на газообразните и течните горива от биомаса, използвани в транспорта.

- Допълват се правомощията на министъра на земеделието да организира събирането и обобщаването на информация за потенциала, производството и потреблението на суровини от земеделието, животновъдството и горското стопанство.

Регламентирани са отговорности на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) да изготвя оценка за ефективността на схемите за подпомагане за електрическа енергия от възобновяеми източници и тяхното въздействие върху различните групи потребители. Предвидено е КЕВР да изготвя оценка на регулаторните и административните препятствия пред дългосрочните споразумения за изкупуване на енергия от възобновяеми източници и да предприема мерки за отстраняване на неоснователните препятствия.

Регламентират се правомощия на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие да организира и поддържа членството на агенцията в Европейската асоциация на издаващите органи. Пълноправното членство в асоциацията ще осигури възможност за допълнителни приходи на производители на енергия от възобновяеми източници, които не получават финансово подпомагане от други схеми.

- Измененията в ЗЕВИ предвиждат още създаването на звена за контакт, които да предоставят напътствия и улесняват административния процес по кандидатстване и издаване на разрешение. Такива функции ще изпълняват общините.
- С предложените със заключителна разпоредба промени в Закона за енергетиката (ЗЕ) е предвидено ново правомощие на министъра на енергетиката, който трябва да одобрява планове на топлопреносните предприятия за развитие на районните отоплителни или охладителни системи и превръщането им в ефективни районни отоплителни или охладителни системи в случай, че такива планове бъдат разработени от топлопреносното предприятие.

В законопроекта са регламентирани изискванията относно определянето на национална цел за дял на

енергията от възобновяеми източници (ВИ) в брутно крайно потребление, задължителната минимална цел за дял на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление в транспорта, както и целите за дял на енергията от възобновяеми източници в секторите електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане.

С промените в ЗЕВИ потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници ще могат да произвеждат, съхраняват и продават своите излишъци чрез споразумения за закупуване, чрез доставчици на електрическа енергия и чрез търговски споразумения между партньори.

При издаването на гаранциите за произход (ГП) на енергията от ВИ се въвежда задължението за прилагане на стандарт CEN-EN 16325 при издаването, прехвърлянето и отмяната на ГП на енергията от ВИ, и се регламентира възможност за издаване на ГП за газ от ВИ, и зелен водород.

Извършени са промени в критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на ПГ по отношение на биогоривата и течните горива от биомаса, и се въвеждат критерии за устойчивост и за намаление на емисиите на парниковите газове и за газообразните и твърдите горива от биомаса.

Със законопроекта е предложено отпадане на подпомагането на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ по чл. 24, т. 1 от ЗЕВИ, от които електрическа енергия се изкупува по преференциални цени и дългосрочни договори. Посоченото подпомагане е държавна помощ по Схема SA.44840 (2016/NN) и съгласно Решението на ЕК, продължителността на мярката за държавна помощ изтича на 31 декември 2021 г.

Предвидено е облекчаване на процедурите по присъединяване за производители на електрическа енергия от ВИ с обща инсталирана мощност до 1 MW, като са намалени сроковете за извършване на проучване и издаване на становище за условията и начина за присъединяване.

Със законопроекта отпада необходимостта от сключване на предварителен договор за присъединяване за всички енергийни обекти, използващи ВИ.

Предвид необходимостта промените да бъдат приети в спешен порядък, най-вече с оглед задълженията на България по ПВУ, срокът за обществени консултации е кратък - изтича на 24.11.2022 г.

Източник:

Портал за обществени консултации на МС
<https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bq-BG&Id=7236>

Проект за Закон за допълнение на Закона за електронната търговия

На 10.11.2022 г. в Народното събрание беше внесен проект на Закон за допълнение на Закона за електронната търговия. Той предвижда в рамките на предизборна кампания социалните мрежи, които представляват много големи онлайн платформи, използващи алгоритми за препоръчване на съдържание, да прилагат серия от технически мерки за ограничаване на фалшивите („тролски“) профили.

Законопроектът предвижда и задължение за предоставяне на информация за всички подизпълнители на действия по модерация на социалните мрежи, както и минимален наличен модераторски капацитет за моделиране на български език (в случай, че платформата извършва модерация).

Със законопроекта се уреждат произтичащи задължения от Акта за цифровите услуги на ЕС, включително и създаване на координатор за цифрови услуги, извънсъдебно уреждане на спорове при модерация на съдържание и доверено подаване на сигнали.

Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Е-РД-04-3 от 4 май 2016 г. за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им

Министерството на енергетиката предложи за обществено обсъждане промени в наредбата за допустимите мерки за енергийни спестявания. Становища могат да се подават до 07.12.2022 г.

Задължените лица вече ще могат да доказват постигнатите енергийни спестявания, освен чрез прилагане на методиките по реда и условията на Наредба № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г., и чрез прилагане на измерени енергийни спестявания.

Промените са от значение за всички задължени лица по чл. 14а от Закона за енергийната ефективност, които имат индивидуални цели за енергийни спестявания, а именно:

- крайни снабдители, доставчици от последна инстанция, търговци с издадена лицензия за дейността "търговия с електрическа енергия", които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;
- топлопреносни предприятия и доставчици на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;
- крайни снабдители и търговци на природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 10 GWh годишно;
- търговци на течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 2000 тона течни горива годишно;
- търговци на твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил. тона твърди горива годишно.

Проект за Закон за представителните искиове за защита на колективните интереси на потребителите

В Народното събрание е внесен проект за Закон за представителните искиове за защита на колективните интереси на потребителите („ЗПИЗКИП“) . С него се въвеждат в националното законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 година относно представителните искиове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО.

Със ЗПИЗКИП се създава специална уредба относно представителните искиове за защита на колективните

интереси на потребителите, която да урежда следните основни въпроси:

- производства по национални и трансгранични представителни искиове за преустановяване или забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите;
- производства по национални и трансгранични представителни искиове за обезщетение за вреди на колективните интереси на потребителите;
- признаването на квалифицираните организации, които имат право да предявяват представителни искиове за защита на колективните интереси на потребителите.

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор

На 10.11.2022 г. Европейският парламент прие Законодателна резолюция относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор и за изменение на регламенти (ЕО) № 1060/2009, (ЕО) № 648/2012, (ЕО) № 600/2014 и (ЕО) № 909/2014 (“Digital Operational Resilience Act” – “DORA”).

DORA определя единни изисквания за сигурността на мрежите и информационните системи на дружествата и организациите, работещи във финансовия сектор, както и на трети страни, които им предоставят услуги, свързани с ИКТ (информационни и комуникационни технологии), като например услуги за анализ на данни. Основната цел е предотвратяването и смекчаването на киберзаплахите.

DORA ще се прилага за широк кръг „финансови субекти“, сред които:

- кредитни институции;
- платежни институции;
- институции за електронни пари;
- инвестиционни посредници;
- доставчици на услуги за криптоактиви, емитенти на криптоактиви, емитенти на

токени, обезпечени с активи, и емитенти на значими токени, обезпечени с активи;

- управляващи дружества;
- застрахователни и презастрахователни дружества;
- задължителни одитори и одиторски дружества;
- доставчици трети страни на услуги в областта на ИКТ, и други.

Регламентът DORA обхваща шест ключови области („стълбове“):

- 1) Изисквания във връзка с управлението
- 2) Изисквания във връзка с управляването на риска при ИКТ
- 3) Уведомяване за инцидентите с ИКТ
- 4) Тестване на оперативната устойчивост на цифровите технологии
- 5) Риск при ИКТ, пораждан от трета страна
- 6) Обмен на информация

След резолюцията на Европейския парламент, Съветът също трябва да приеме проекта на DORA, преди той да бъде публикуван в Официалния вестник на Европейския съюз.

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 10 ноември 2022 г. относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148

Новата регулация ще наложи по-строги задължения в областта на киберсигурността, включително за управление на риска, докладване и споделяне на информация.

„Съществените сектори“, обхванати от разпоредбите, включват, наред с други, енергетика, транспорт, банково дело, здравеопазване, цифрова инфраструктура.

След одобрението на Европейския парламент, Съветът също трябва да приеме проекта, преди той да бъде публикуван в Официалния вестник на ЕС.

Европейският парламент прие проекта на Директивата относно отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта

На 10.11.2022 г. Европейският парламент прие проекта на Директивата относно отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта („Директивата“).

Директивата въвежда по-подробни задължения за докладване за големите компании, извършващи дейност в ЕС, относно тяхното въздействие върху устойчивостта, както и свързаните с това рискове и възможности, и възлага разработването и приемането на задължителни стандарти за корпоративно отчитане във връзка с устойчивостта в областите екология, социални въпроси и управление (ESU).

Новите правила надграждат и подобряват действащата рамка за оповестяване на нефинансова информация (Директива за нефинансовото отчитане, въведена в българското законодателство чрез Закона за счетоводството). Те имат за цел да предоставят на инвеститорите сравними, надеждни (подлежащи на независим одит и сертифициране) и цифрово достъпни данни относно въздействието на дружествата върху екологични и социални въпроси.

Близо 50 000 дружества в ЕС, включително дружества извън ЕС със значителна дейност в Съюза, ще бъдат задължени да докладват по въпроси, свързани с устойчивостта, съгласно новите правила.

Проектът на Директивата следва да бъде приет и от Европейския съвет (очаква се на 28 ноември), след което Директивата ще бъде публикувана в Официален вестник на ЕС и ще влезе в сила 20 дни след публикуването. Държавите-членки трябва да предприемат необходимите стъпки за имплементиране на новите задължения в националните си законодателства през следващите 18 месеца.

Предложение за регламент в отрасъла на краткосрочното настаняване под наем

Европейската комисия публикува предложение за регламент относно събирането и споделянето на данни във връзка с услугите за краткосрочно настаняване под наем. С приемането на регламента се цели улесняване на развитието на отговорен, честен и надежден растеж на краткосрочните наеми. В предложението са заложени мерки за хармонизиране

на изискванията за регистрация за домакините и имотите им, отдавани под наем краткосрочно, когато тези изисквания бъдат въведени от националните власти. Предвижда се онлайн платформите да улесняват домакините да показват регистрационните си номера на платформите, както и да предоставят на публичните органи данни за броя на нощувките и броя на гостите веднъж месечно, по автоматизиран начин.

Очаква се, че данните, създадени по силата на регламента, ще спомогнат за развитието на туризма и въвеждане на новаторски туристически услуги.

Държавите-членки на ЕС ще наблюдават прилагането на разпоредбите в регламента относно прозрачността и ще въведат подходящи наказания за неспазване на задълженията по регламента.

Практика

Решение на ВКС относно давността при вземане за неустойка

На 02.11.2022 г. Върховният касационен съд („ВКС“) постановява Решение № 50126 по т. д. № 1264/2021 г., I търговско отделение, с което дава отговор на въпроса от кой момент започва да тече давностният срок за неустоечното вземане, ако неустойката е уговорена като процент от главния дълг или като фиксирана сума за всеки просрочен ден, при условие, че главният дълг вече е платен, респ. предметът на договора е доставен към датата на завеждане на иска.

В това решение върховните съдии потвърждават формираната до този момент съдебна практика, съгласно която е прието, че в хипотезата на извършено плащане на главния дълг, последният ден, за който се начислява неустойката за забава, ще бъде денят на плащането и 3-годишният срок ще се брои от този ден. Когато обаче към датата на завеждане на иска не е извършено плащане на главния дълг и върху него продължава ежедневно да се начислява неустойка, по давност следва да се счита погасено вземането за неустойка за период по-голям от 3 години преди датата на предявяване на иска, каквото е правилото за погасяване на всички периодични вземания. Този извод произтича от начина на формиране на вземането за неустойка - като процент от главния дълг

за всеки просрочен ден, който му придава характер на периодично вземане.

Решение на ВКС относно възможността за отлагане на изплащането на дивидент

На 31.10.2022 г. Върховният касационен съд („ВКС“) постановява Решение № 50133 по т. д. № 2013/2021 г., I търговско отделение, с което дава отговор на въпроса за възможността с последващи решения на общо събрание на акционерите и на съвета на директорите да се отлага изпълнението на влязло в сила решение по чл. 247а от Търговския закон („ТЗ“) за разпределение на част от печалбата на дружеството като дивидент.

В това решение върховните съдии посочват, че защитата на акционера за изплащане на определения от общото събрание дивидент е регламентирана в чл. 247а, ал. 5 ТЗ чрез изрично определяне на срок за изпълнение на това задължение на дружеството – три месеца от провеждане на общото събрание. Правото на дружеството да определя по-дълъг от тримесечния срок за изплащане на дивидента може да се предвиди единствено и само в устава на дружеството. Друга (по-дълга) от уредената в закона или устава продължителност на срока, последващо удължаване, отсрочване или разсрочване на изпълнението по решение на общото събрание не могат да са предмет на решение на общото събрание. Нормата гарантира правото на изплащане на дивидента на акционера чрез въвеждането на максимален срок за изпълнение, който да не може да бъде изменен от дружеството, включително и преди настъпване на падежа на задължението. По силата на чл. 221, т. 7 ТЗ разпределението на печалбата е в изключителните правомощия на общото събрание, поради което делегирането на права на други управителни органи, включително и за преценка на подходящия срок, в който да се изпълни решението на общото събрание, няма правни последици относно изискуемостта на вземането за дивидент.

По изложените съображения ВКС приема, че изпълнението на влязло в сила решение по чл. 247а ТЗ за разпределение на част от печалбата на дружеството

като дивидент се изпълнява в срока по чл. 247а, ал. 5 ТЗ и изпълнението не може да се отлага с последващи решения на общо събрание на акционерите или на съвета на директорите.

Други обнародвани нормативни актове

ДВ, бр. 87 от 1.11.2022 г.

Постановление № 347 от 26 октомври 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2022 г. за финансово осигуряване на дейности по Програмата за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища 2020 – 2022 г.

Постановление № 348 от 27 октомври 2022 г. за одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2022 г. за финансово осигуряване на дейности по национални програми за развитие на образованието

Постановление № 349 от 27 октомври 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2022 г. за изплащане на еднократна финансова подкрепа за отопление за компенсиране на увеличените цени на енергоизточниците

ДВ, бр. 88 от 4.11.2022 г.

Постановление № 352 от 2 ноември 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на вътрешните работи за 2022 г.

Постановление № 353 от 2 ноември 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи за 2022 г. по бюджета на Държавен фонд „Земеделие“ за финансиране на разходи за данък върху добавената стойност на общини по одобрени за подпомагане проекти по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

Постановление № 354 от 2 ноември 2022 г. за одобряване на вътрешнокомпенсирани промени на утвърдените разходи по области на политики/бюджетни програми по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за 2022 г.

Меморандум за разбирателство между Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и

средните предприятия, Република България, и Полската агенция за инвестиции и търговия, Република Полша

Програма за взаимен обмен в областта на културата, науката, образованието, спорта и средствата за масово осведомяване между правителството на Република България и правителството на Ислямска република Иран за периода 2022 – 2024 г./1401 – 1403 г.

Наредба № РД-02-20-2 от 24 октомври 2022 г. за организиране на движението по пътищата, отворени за обществено ползване

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 53 от 23.12.2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд

Решение № 349 от 20 октомври 2022 г. за изменение и допълнение на Правила за използване на радиочестотния спектър от електронни съобщителни мрежи от радиослужба радиоразпръскване

ДВ, бр. 89 от 8.11.2022 г.

Постановление № 355 от 3 ноември 2022 г. за одобряване на допълнителен трансфер по бюджета на държавното обществено осигуряване за 2022 г.

Постановление № 356 от 3 ноември 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ за 2022 г.

Постановление № 357 от 4 ноември 2022 г. за приемане на Наредба за съдържанието, условията и реда за водене, поддържане и ползване на регистъра на приемно-предавателните станции на наземни мрежи, дейностите по чл. 151, ал. 1, т. 16 от Закона за устройство на територията и на уведомленията за разположени точки за безжичен достъп с малък обхват

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 от 14 юни 2010 г. за условията и реда за сертифициране на летателната годност на военните въздухоплавателни средства

ДВ, бр. 90 от 11.11.2022 г.

Правилник за организацията и дейността на Народното събрание

Постановление № 358 от 7 ноември 2022 г. за приемане на Наредба за условията и реда за провеждане на търгове за възмездно учредяване право на строеж върху недвижими имоти – частна държавна собственост, в управление на Министерството на отбраната

Постановление № 359 от 7 ноември 2022 г. за изменение и допълнение на Постановление № 190 на Министерския съвет от 2015 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и Фонд „Вътрешна сигурност“ за периода от 2014 г. до 2020 г.

Постановление № 360 от 9 ноември 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2022 г. за финансово осигуряване на дейности по Национална програма „Отново заедно“, приета с Решение № 302 на Министерския съвет от 2022 г.

Постановление № 361 от 9 ноември 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на туризма за 2022 г. за финансиране на разходи по Програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна с предоставена временна закрила в Република България

Постановление № 362 от 9 ноември 2022 г. за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират по Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, приета с Постановление № 296 на Министерския съвет от 2007 г.

Меморандум за разбирателство между правителството на Република България и Европейската банка за възстановяване и развитие относно подкрепа за изпълнение на проекти, финансирани чрез Европейските фондове за периода 2021 – 2027 г., включително Плана за възстановяване и устойчивост

Споразумение между правителството на Република България и правителството на Румъния за откриването на държавната българо-румънска граница на международен граничен контролно-пропускателен

пункт Русе – Гюргево – ферибот, подписано на 29 април 2022 г. в гр. Букурещ

Правилник за устройството и дейността на Военно-географската служба

Наредба за отменяне на Наредба № 5 от 2003 г. за установяване и обезопасяване на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия и за категоризиране безопасността на пътищата

ДВ, бр. 91 от 15.11.2022 г.

Постановление № 363 от 9 ноември 2022 г. за възстановяване на средства по бюджета на Министерството на културата за 2022

Постановление № 364 от 9 ноември 2022 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на културата за 2022 г.

Постановление № 365 от 9 ноември 2022 г. за одобряване на промени в разходите по бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията за 2022 г.

Рамково споразумение за партньорство и подкрепа между правителството на Република България и Международната банка за възстановяване и развитие

Меморандум за разбирателство за сътрудничество в областта на културата между правителството на Република България и правителството на Обединените арабски емирства

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 81213-1010 от 2015 г. за униформеното облекло и работното облекло за служебно ползване в Министерството на вътрешните работи

Инструкция № 81213-1492 от 4 ноември 2022 г. за реда и организацията за извършване на граничните проверки на граничните контролно-пропускателни пунктове

Наредба № 21 от 2 ноември 2022 г. за придобиване на квалификация по професията „Шивач“

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 18 от 3 октомври 2019 г. за контрол върху качеството на банкнотите и монетите в наличнопаричното обращение.

Календар

ДДС Академия
Теми: ДДС законодателството, системата на ДДС, практически аспекти при ДДС отчитането
22-23.11.2022 г.
Организатор: Делойт България
За информация и записване: [Link](#)

Актуални въпроси в акцизното третиране и митническото облагане на стоки
28.11.2022 г.
Данъчен семинар, организиран от Делойт България
За информация и записване: [Link](#)

Актуални въпроси от данъчната практика и данъчни промени за 2023 г.
7.12.2022 г.
Годишната данъчна конференция на Делойт България
За информация и записване:
Любомира Колева – Маркетинг координатор
E-mail: lkoleva@deloittece.com

За контакти:

адв. Звезделина Филова
Старши Мениджър, Ръководител на правната практика за България
zfilova@deloittece.com

Редакционен екип:

Ирена Колева
Старши адвокат
ikoleva@deloittece.com

Надя Елчинова
Адвокат
nelchinova@deloittece.com

Кристиан Немцов
Адвокат
knemtsov@deloittece.com

Мила Иванова
Адвокат
miivanova@deloittece.com

Адела Петрова
Правен сътрудник
adepetrova@deloittece.com

Адвокатско дружество „Делойт Лигъл“
бул. „Ал.Стамболийски“ 103
София Тауър (Мол София)
гр. София 1303
България
Телефон: + 359 (2) 8023 300
Факс: + 359 (2) 8023 350
<http://www.deloitte.bg>

Делойт се отнася към едно или повече дружества -членове на Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“), както и към глобалната мрежата от дружества –членове и свързаните с тях дружества. ДТТЛ (наричано също „Мрежата на Делойт“) и всяко дружество-член са юридически самостоятелни и независими лица. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Делойт Лигъл означава правната практика на дружества - членове на Делойт Туш, Томацу Лимитид, свързани или асоциирани дружества, които предоставят правни услуги. Поради законови и регулаторни причини, не всички дружества - членове предоставят правни услуги.

Настоящата комуникация съдържа единствено обща информация и не следва да се разбира, че чрез нея Делойт Туш Томацу Лимитид или някое от неговите дружества - членове или свързани с тях дружества (заедно наричани „Мрежата на Делойт“), предоставят професионални консултации или услуги. Преди да вземете каквото и да е било решение или да предприемете действия, които биха имали отражение върху вашите финанси или бизнес, следва да се консултирате с квалифициран професионален консултант.

Никое дружество от Мрежата на Делойт не носи отговорност за каквито и да е загуби, претърпени от което и да е лице, осланящо се на настоящата публикация.

© 2022 За информация се свържете с Делойт България